

KOSSUTH

Rasko's portrait 1941

In the Home Office of the Hungarian
Reformed Federation of America, Washington

TESTVERISEG

7

I am sure that the principles for which he so long fought with courage, vision and devotion, still lie deep in the hearts of liberty-loving sons and daughters of Hungary, both here and their native land.

I am very happy too, that the anniversary honoring Louis Kossuth is linked with the Sesqui-Centennial celebration of the American Bill of Rights. These great amendments have guaranteed to the American people for all time God-given freedoms which no man or group of men dare destroy or abridge.

May I ask you to convey my hearty greetings and good wishes to the officers and members of the Hungarian Reformed Federation of America and their guests.

Very sincerely yours,
City of New York
Office of the Mayor

Herbert H. Lehman

December 4, 1941

FROM MAYOR LA GUARDIA

Dear Friends:

I regret that I will be unable to attend the Banquet commemorating the Ninetieth Anniversary of the Arrival in the United States of Louis Kossuth, the great liberator, and the Sesqui-Centennial Celebration of the American Bill of Rights, on Sunday evening, December 7th.

However, it gives me great pleasure to take this opportunity to tell you how much I am in sympathy with you in the purpose of your meeting at this time. I believe that the Bill of Rights should be particularly sacred to us now when we are engaged in an all-out effort for national defense, for the Bill of Rights defines the things for which we are making this effort. The Bill of Rights which, in addition to the four fundamental freedoms of religion, speech, the press and of assembly, defines the status of the individual in relation to the government, is in absolute opposition to everything that the totalitarian state stands for. I mean everything that Hitler and his gang of thugs want to force down the throat of the human race.

In closing, may I wish you a successful and interesting evening's program.

Elen Kossuth!
Sincerely yours,

F. La Guardia
Mayor

A beszédek sorát énekszámok szakították meg. Dortsák László énekművész Kossuth nőlkát és kunc dalokat, Ormos Margit könnyev dalokat és igazi rutint megkövetelő opera áriákat énekel. Sándor György zongoraművész Liszt, Brahms és Chopin kompozíciókat játszott virtuozitással. A közönség hosszantartó tapssal köszönte meg nekik közreműködésüket. Az énekművészeket Bibor Olga zongoraművész nő kísérte.

Az angolnyelvű beszédek angolnyelvű áldomásmesterét felváltotta Dr. Vincze Károly, a ref. egyesület vezértestületének tagja, a perth amboyi Független Ref. Egyház lelkipásztora. A tőle megszokott szellemességgel hívta fel szözlásra az est magyar szónokait, elsőnek Eckhardt Tibort, a "Független Magyarországiért" mozgalom apostolát, a magyar sors zászlóhordozóját.

A TRAGÉDIÁK NEMZETE

Eckhardt Tibor drámai hangon adott választ arra a kérdésre, amely mindannyiunk nyugalmát gyakran megzavarja; miért ül a magyar

mindig gyászünnepe? Miért zokog a "Majthényi sikon letört zászló" hallatára; miért gyászol október 6-án, amikor az amerikai nép csak örömmünnepeket, Függetlenség Napját, Bill of Rights ünnepét ismeri? Azért, mondta Eckhardt, mert a magyar a tragédiák nemzete. Nem a tragédiákat ünnepli, hanem azt, hogy TULÉLTE azokat. Nem véletlen, hanem az Isten rendelése, hogy a magyar a Duna medencében a népek országtárára került, ahol évszázadok óta minden hódító nép háborújába akarva-nem akarva beleszóródik.

A magyar eszmények, egyben emberi, demokráta és amerikai eszmények szolgálatában vérzett a magyar és már az is dicsőség, ha ezek szolgálatában bukik el. Mert győzni ilyen eszmék elleni háborúban nem dicsőség, hanem ezulázat. Reméli, mondta, hogy a dunamenti szomszédos népek is tisztában vannak már azzal, hogy a nemzetek közötti testvéri együttműködés az egyedüli kivetető út. Szavait — Kossuth hitvallásának ismétlése — áhítatos csendben hallgatták és dörgő tapssal honorálták.

Az est egyik igen jelentős beszédét Dr. Szabó István, a magyarországi Református Egyház konventi küldöttje tartotta. Neveket sorolt fel, a magyar történelem lapjain aranybetűkkel megörökített neveket, Bocskayt, Bethlent, Rákóczi, Kossuthot, akik az emberi szabadságot, a vallásszabadságot bontották ki zászlóikat és akik fegyverrel védtek a nemzetet és annak szabadságjogait az akkori zsarnokok ellen.

Dr. Szabó István hatóság szavai után az áldomásmester kérésére Borsly-Kerekes György záróbeszéde következett. Köszönetet mondott a vezértestületnek a megjelenésért, a rendezőség tagjainak áldozatos munkájáért és bejelentette, hogy a magasztos ünnepély emlékére minden vendéget megajándékozzák a Kossuth portré kicsinyített színes másával abban a reményben, hogy annak ellenértékűl a megajándékozottak meg fognak emlékezni a Ligonier, Pa-i Bethlen Otthonról a magyar árva és agymen házról. Kijelentette, hogy hasonló Kossuth ünnepélyeket fognak rendezni szerte Amerikában mindenütt, ahol Kossuth járt és ahol ma magyarok élnek. God Bless America himnusszal, amit Ormos Margit énekel, az ünnepély éjfélt után néhány perccel befejeződött.

A tudósítás leközlése után nem mulaszt-hatjuk el, hogy a leghálásabb köszönetünket nyilvánítsuk mindazokkal szemben, akik vezértestületünk kinevezett bizottság mellett, mint new yorki rendezők sok áldozattal és teljes önzetlenséggel fáradoztak a siker érdekében. Legyen jutalmuk az a tudat, hogy nemes ügyet segítettek.

EGY KÉP, AMELY ÉL

Irta: FASVÁRY ODÓN

December 7-én New Yorkban, azon a banketten, amelyet az Amerikai Magyar Református Egylet rendezett a Biltmore Hotelben Kossuth Amerikába érkezésének 90-ik évfordulójára, a legkimagaslóbb mozzanat kétségkívül az volt, amikor leleplezték a legújabb — és már előre hozzá teszem — legszebb és leghívebb Kossuth-képet.

A leleplezés előtt pár egyszerű, igénytelen szót szolt a kép alkotója, Raskó Aurél festőművész, aki azután el is tűnt a közönség között, mintha szándékosan úgy akarta volna, hogy attól a perctől kezdve csak alkotása, a reflektorok fényétől megvilágított Kossuth-kép tündököljék.

A képet már régen ismertem. Eredetije egy

régi módi daguerrotyp fénykép, amely 1852 májusában készült Bostonban s egy Hawes nevű fotografus munkája, aki abban az időben az egész ország legjobb nevű fotografusa volt. (Az igazság érdekében itt meg kell jegyeznem, hogy az az állítás, hogy ezt a fényképet Kecskeméthy washingtoni fényképész csinálta volna, nem felel meg a valóságnak. Először azért nem, mert pontosan tudjuk, hogy ki készítette, másodsor azért, mert Kecskeméthy csak Kossuth látogatása után hosszú évtizedekkel került Washingtonba. A fénykép, melyről Raskó Aurél dolgozott, Kecskeméthy kartonjára van ugyan felragasztva, ez azonban csak annyit igazol, hogy a lemez később a magyar fotografus birtokába került. A festmény aláírása, sajnos, Kecskeméthyt teszi meg a felvétel eszközölőjének és ezt azzal a tévedéssel tetézi, hogy a felvétel idejét 1851-re teszi.)

Ezt a fényképet Magyarországon is ismerték, mert például a Jókai Mór, Rákosi Viktor és Bródy Sándor szerkesztésében megjelent 1848-as nagy emlékkönyv is közli. A magam hite szerint ez a fotográfia a legjobb, amit Kossuthról valaha készítettek, talán annak az egynek kivételével, amely életének vége felé Turinban készült.

Kossuth szép férfi fejének beállítása csodálatosan sikerült a fényképen is. Nincs benne semmi póz, semmi mesterkétség és tekintetéből is hiányzik az a nehezen levethető tudat, amit a legtöbb ember érez, amikor fényképező gép előtt ül. Az ötvenéves Kossuth, az élete delére jutott férfi ez a kép, akinek homlokán ott ül egy egész nemzet fájdalma és gondja, aki szemöldökét szinte öntudatlanul állandóan összehuzva tartja, anélkül azonban, hogy ez arcának komor jellegét adna s anélkül, hogy lerontaná azt a varázst, amely (mindenki által csodálatosnak mondott) szemeiből kisugárzik.

Aki csak fekete nyomásban látja is ezt a képet, ettől a tekintettől, ezektől a szemektől nem tud megszabadulni. És Raskó Aurél művészetének ezek a szemek jelentik a csúspontját: lilásan kék szemek, amelyek annak igazolják Kossuthot, akinek mindenki ismerte: mindenekelőtt a szív és lélek emberének, annak, amit nagyon sokan súlyosan kifogásoltak benne, aminek folytán puha embernek mondták, aki képtelen olyan esztendőket irányítani, amikor vér folyik s amikor gyilkolni kell. Valóban ez az a Kossuth, akinek a vérzivataros idők vesztett küzdelmei után is bizonyára az volt egyik legizgalmasabb vigasztalása, hogy soha egyetlen halálos ítéletet sem írt alá. "Lajos nem tud gyűlölni" — lehete a haldokló Kossuthné Turinban, akiben a lélek még a halálos ágyán is keményebb volt, mint világhíres férjében és a hűség Tanárky beirta naplójába ezeket a szavakat is,

hogy az utókor a hű feleség szavai nyomán is annak ismerje Kossuthot, aki valóban volt: aki nem tudott gyűlölni, aki csak szeretni, áldozni, leleplezni és dolgozni tudott, de akitől a bosszú és gyűlölet mindig távol maradt. Ez a gyűlölni nem tudó Kossuth néz le erről a nagyszerű képről, amelynek ezek a szemek adnak nemcsak életet, de lelket is.

Még eddig egyetlen emberarc volt, amely képes kiabrázolásában így megragadott és talán nem véletlen, hogy az is Kossuth kép. Egyszerű fekete reprodukció az a turini fénykép, amit főnőbb is említettem, de azoknak a szemeknek tekintetétől éppen úgy nem lehet szabadulni. Gyér fehér haj övezi az aggastyán Kossuth hatalmas homlokát, bajusza, rövidre nyírt szakállá szintén hófehér. Szemöldökei éppen úgy össze vannak huzva, mint ezen az amerikai fényképen, amely több mint 40 évvel azelőtt készült. A jobb szeme valamivel kisebb, mint a bal, de mindkettőben van valami leírhatatlan, valami megfoghatatlan, valami lenyűgöző varázs és erő. Athat, szür, valósággal fájdalmat okoz ez a tekintet, amely mintha átégetne a hideg papírost, mintha valami titokzatos hatalommal halálon, siron, időn túl meg akarna ragadni azokat, akik szembenéznek vele s akik — magyarok lévén, megértik, hogy az a tekintet mit mond.

Gyönyörű színes reprodukcióban már a leleplezés előtt láttam Raskó Aurél képét s nem tudtam szabadulni tőle. Amikor New Yorkban a reflektorok fényébe állított képet megláttam, még nehezebb volt szabadulni tőle. Ez az a Kossuth, aki Amerikában járt s aki ezért legközelebb áll éppen az amerikai magyarok szívéhez.

Ha valamikor ez a kép, az amerikai magyar telepeken teendő diadalmos körutja után megállapodik Washingtonban, a Református Egylet székházának tanácstermében, nem igen lesz nap, hogy el ne zarándokoljak hozzá. Hallgatni, figyelni, hogy mit úzen, mit mond ez a kép, amely él, amely az újjáélt Kossuthot adta az amerikai magyarságnak s rajta keresztül az egész világ magyarságának is.

(A. M. Népszava)

HELYREIGAZÍTÁS

Dr. Vincze Károly "Our loyalties" (Amik iránt hűséget tartozunk) c. cikkébe, amit a "Testvériség" decemberi száma közölt, egy olyan kellemetlen sajtóhiba került, ami egyik fontos mondatának értelmét teljesen megváltoztatja. Kötelességünknek érezzük ezt a fontos mondatot itt újra leközlölni.

"We do claim, along with all other citizens, all the privileges of the Bill of Rights as to the detailed problems of intelligent citizenship, nevertheless we invariably do work them out in ultimate loyalty to the Land, to the Nation, and to its democratic processes."

TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK SODRÁBAN

Az Amerikai Magyar Szövetség és Függetlenségi Mozgalom közleményei

A State Department nyilatkozatának helyes értelmezése

Azt a nyilatkozatot, melyet a Külügyminisztérium (State Department) az Egyesült Államok területén megindított "Szabad Mozgalmak"-ra vonatkozólag ez év december 10-én adott ki (s a mi megjelent a "Testvérség" decemberi számában is) több oldalról félreértették, söt egyben magyar nyelvű lapokban helytelenül értelmezték.

Kérdőzködések érkeztek hozzánk arra vonatkozólag, hogy a Külügyminisztériumnak a szabad mozgalmakra vonatkozó hivatalos nyilatkozata milyen értelemben érinti a "Független Magyarországiért" (For Independent Hungary) amerikai szervezetünket.

Mindenemű félreértés vagy félremagyarázás elkerülése végett és az eddigi helytelen értelmezések kijavítása szempontjából elsőrendű fontosságú leszögezni azt a tényt, hogy a "Független Magyarországiért" megindított mozgalom Amerikai Szervezete ugy formailag, mint tartalmilag teljesen megegyezik Külügyminisztériumunk felfogásával.

Továbbá a leghatározottabban kijelentjük, hogy az az erkölcsi és szellemi támogatás, amelyben magyar származású amerikai polgárok részesítik a Dr. Eckhardt Tibor vezetése alatt megindított mozgalmat, a legteljesebb összhangban van ezen ország törvényeivel és az Egyesült Államok hivatalos politikájával.

Általános tájékoztatás szempontjából felhívjuk magyar származású amerikai testvéreink figyelmét arra, hogy kormányunknak, a szabad mozgalmakra vonatkozó felfogása amint az a fent említett nyilatkozatban van lefektetve, a következő lényeges alapelveket tartalmazza:

1) Az Egyesült Államok kormánya megértő jóindulatú néz azon idegenek mozgalmára, akik názi elnyomás alatt szenvedő országok polgárai, és akik polgártársasikat a demokrácia oldalán óhajtják harcba állítani, hogy hazájukat felszabadítsák a názi uralom alól.

2) Az Egyesült Államok kormánya természetesen rossz szemmel lát minden olyan csoportot, vagy alakulatot, amelynek működése és tervei az Egyesült Államok bel- és külpolitikájával ellentétben vannak.

3) Az Egyesült Államok kormánya azt óhajtja, hogy a szabad mozgalmak vezetői és kormányozó testületei, illetőleg végrehajtó bizottságai csakis az illető országok polgáraitól alakíttassanak, amerikai polgárok részt vétele nélkül.

("A Független Magyarországiért" mozgalom végrehajtó bizottsága Dr. Eckhardt Tibor elnökelete alatt kizárólagosan magyar állampolgárokból áll, abban amerikai polgár részt nem vesz.)

4) Az Egyesült Államok kormánya nem kifogásolja ha amerikai polgárok, polgári hűségük épen tartásával saját külön álló testületeiket állítják fel, melyek keresztül jóindulatu és barátságos támogatásba részesítik azt a "szabad mozgalmat", mely azon nemzét népének szabadságát és függetlenségét óhajtja biztosítani, melynek ők is leszármazottjai.

(Az American Committee "For Independent Hungary" ilyen csakis amerikai állampolgárokból álló testület, mely Magyarország függetlenségét és a magyar nép szabadságát óhajtja biztosítani azáltal, hogy Dr. Eckhardt Tibor mozgalmát részesíti jóindulatu és barátságos támogatásban.)

A State Department hivatalos nyilatkozatában foglalt alapelvek ezen jóváhagyással készült összefoglalása minden kétségen felül bizonyítja, hogy mi kezdetől fogva helyesen és kormányunk felfogásával a legteljesebb összhangban jártunk el.

Mi alulírottak, mint "A Független Magyarországiért" mozgalom Amerikai Bizottságának megválasztott tagjai, az illetékes hatóságoktól beszerzett értesülés alapján határozottabban kijelenthetjük, hogy a mi szervezetünk ellen kormányunknak nem csak hogy semmiféle kifogása nincs, hanem azt is, hogy a december 10-én kiadott hivatalos nyilatkozatnak főképen a mi szervezetünk szolgálat mintául.

American Committee "For Independent Hungary"

Daragó József elnök,

Deák Ferenc

Kerekes Tibor, titkárok

I SHALL REPLY

Dear Mr. Secretary:

I deeply appreciate your prompt reply to my recent request for an application blank. — Each year for the past 5 years I have been getting student aid from you very promptly and I assure you it helped a great deal both in keeping up my policy with you as well as in meeting other expenses.

At the earliest opportunity after my graduation I shall repay all the aid you have given me in order that you could help other unfortunate students striving for an education.

Thanking in advance for all the consideration you are giving me I remain

Sincerely yours,

Philadelphia, Pa.

Leslie Polgar.